

**Stenogram z Jubileuszu 60-lecia pracy naukowo-dydaktycznej
profesora Aleksandra Łukaszewicza**

- z 18 listopada 2010 r.

Pani prof. Elżbieta Mączyńska

Dzień dobry państwu. Witam państwa serdecznie na dzisiejszym naszym uroczystym posiedzeniu związanym z Jubileuszem 60-lecia pracy pana prof. Łukaszewicza. Panie profesorze bardzo proszę pana do nas. Prosimy bardzo. Chciałam poprosić do prezydium pana prof. Jerzego Wilkina, który jest współredaktorem dzieła, o którym będzie za chwilę. Chciałam poprosić do prezydium pana prof. Zdzisława Sadowskiego, honorowego prezesa PTE. Chciałam prosić pana prof. Żylicza, ale nie widzę, nie ma jeszcze pana profesora. Proszę państwa, ja nie muszę chyba tutaj komentować faktu 60-lecia pracy zawodowej. Pan profesor nie dość, że był aktywnym pracownikiem i jest Uniwersytetu Warszawskiego, dydaktykiem wspaniałym, to jeszcze wiele czasu poświęcał pracy społecznej, m.in. właśnie pracy w Polskim Towarzystwie Ekonomicznym. Współpracował ściśle w różnych formach i przez wiele lat z redakcją „Ekonomisty”, naszego czasopisma czołowego i brał udział w pracach zarządu PTE i w związku z tym postanowiliśmy uczcić ten fakt 60-lecia właśnie w taki sposób, że przygotowaliśmy specjalne jubileuszowe wydanie poświęcone naszemu jubilatowi. Panie profesorze, proszę pozwolić, przyjąć od nas wszystkich tę książkę. Pan profesor tej książki jeszcze nie czytał, nie widział, podobnie jak państwo nie czytali. I jeszcze panie profesorze proszę przyjąć nasze najlepsze gratulacje z życzeniami jeszcze wielu, wielu

leci, aktywności zawodowej tak wspaniałej jak dotychczas.
Proszę bardzo. (oklaski)

Proszę państwa, może przeczytam ... którą można umieścić w ważnym miejscu na ścianie. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
Szanownemu Panu Profesorowi Aleksandrowi Łukaszewiczowi, z okazji jubileuszu 60-lecia pracy naukowo-dydaktycznej serdeczne gratulacje wraz z życzeniami dalszych sukcesów w pracy naukowo-dydaktycznej oraz wszelkiej pomyślności, składając w imieniu Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego i własnym, prezes honorowy, pan prof. Zdzisław Sadowski i pani prezes Elżbieta Mączyńska. Panie profesorze. (oklaski)

Pan prof. Aleksander Łukaszewicz

Bardzo, bardzo dziękuję.

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Proszę państwa, proszę bardzo, proszę o zajęcie miejsc. Mamy następujący program naszego uroczystego posiedzenia. To oczywiście jak każde jubileuszowe posiedzenie nie może być za długie, dlatego zaplanowaliśmy to w ten sposób, że najpierw króciutko przedstawi treść książki pan prof. Wilkin. Następnie ustosunkuje się do tego i nie tylko do tego, powie nam o swoich refleksjach pan profesor Jubilat i następnie poprosimy państwa o wystąpienia. A później tę uroczystość uczcimy symboliczną lampką wina. Jeżeli państwo zechcieliby jakieś szersze refleksje poświęcić panu prof. Łukaszewiczowi, naszemu jubilatowi, to oczywiście forum PTE jest do państwa dyspozycji. Jeżeli byłyby jakieś propozycje omówienia niektórych wątków z książki też mamy takie możliwości w formie

seminariów. Jesteśmy otwarci na wszelkie propozycje. Witamy pana prof. Bakę, prosimy bardzo. Proszę bardzo wobec tego, proszę bardzo o zabranie głosu pana prof. Wilkina.

Pan prof. Jerzy Wilkin

Wielce szanowny Jubilatcie, panie Profesorze. Szanowna pani Prezes, szanowny panie Profesorze, prezes honorowy, szanowni państwo. Książka, którą państwo dzisiaj otrzymujecie jest rezultatem wspólnego wysiłku wielu osób. Na tę książkę składają się teksty napisane przez 17 autorów. Redakcja książki zajęły się dwie osoby tutaj siedzące. Przy okazji chciałem wyrazić serdeczne podziękowania wszystkim autorom, którzy w stosunkowo krótkim czasie przygotowali bardzo ciekawe teksty. Ponieważ czytaliśmy te teksty nie raz, i nie dwa, mogę powiedzieć, że to jest znakomity zbiór wartościowych, naukowych opracowań, co myślę pan profesor z przyjemnością otrzymał przed chwilą, ale jeszcze nie zna tekstów tych prac. Postanowiliśmy zrobić taką formułę, żeby ja mam króciutko scharakteryzować zawartość tej książki. Ponieważ jest 17 autorów, nawet gdyby każdemu dać po 5 minut, to ta sesja byłaby dość długa, ale autorzy będą mogli coś dopowiedzieć później, są tu w większości obecni na sali. Jak państwo widzicie, zatytułowaliśmy tę książkę „Ekonomia i ekonomiści w czasach przełomu”, bo ona jest o czasach przełomu, bardzo ważnych. To jest nie tylko okres transformacji, to jest także czas ostatniego kryzysu gospodarczego, ale to jest także czas, w którym ulegają przewartościowaniom i pewnym krytycznym ocenom teorie ekonomiczne i to znajduje odzwierciedlenie w tej pracy, właśnie takie krytyczne spojrzenie na czasy, w których żyjemy, a także na stan teorii ekonomicznej. Ten tom

rozpoczyna szczególne opracowanie pana prof. Baki, które jest pewnym syntetycznym takim omówieniem życiorysu naukowego pana prof. Łukaszewicza. Przypominam, że w tym roku upływa 60 lat od momentu kiedy pan profesor ukończył studia i zaraz po studiach rozpoczął pracę naukową. Przypomnę, że studia ukończył na Uniwersytecie Łódzkim, ale później się związał z Uniwersytetem Warszawskim, ale także współpracował z kilkoma innymi instytucjami. W roku, 50 lat temu, pan profesor uzyskał doktorat na uczelniach, na Uniwersytecie Warszawskim, z tej okazji jest tzw. odnowienie doktoratu, to się tak ładnie nazywa, w tej uczelni, która nadała ten doktorat, także to jest taka, jak mówię 50 lat, pół wieku od czasu obrony uzyskania doktoratu. I pan profesor od 73 roku jest na Uniwersytecie Warszawskim. Pan prof. Baka przypomina różne formy aktywności pana profesora, związki z instytucjami naukowymi, ale także gospodarczymi, wkład w działalność PTE, w środowiska, itd. Kolejny tekst pana prof. Zdzisława Sadowskiego, to jest taka pogłębiona refleksja nad współczesnym stanem gospodarki rynkowej, a także jak na ten stan, jakie to ma odzwierciedlenie w naukach ekonomicznych, w teorii ekonomii. To jest opracowanie, które przedstawia refleksję nad ewolucją gospodarki rynkowej i jak ta ewolucja znajduje odbicie w naukach ekonomicznych, a także pan profesor punktuje, pokazuje, wyszczególnia najważniejsze wyzwania stojące przed ekonomią. Z kolei tekst pani prof. Mączyńskiej, noszący tytuł „Ekonomia w warunkach gospodarki nietrwałości” omawia takie nowe zjawiska, ale także pewne nowe koncepcje teoretyczne, które w związku z tym się pojawiły; chociażby kategoria naruszonej równowagi, nietrwałości równowagi, życia w nierównowadze, itd. Przytacza zdanie, które, no właśnie

chyba wiele osób podziela, że żadna teoria nie jest dziś lepsza od innych. Używa pewnych pojęć, które mają charakter taki nowy, nowatorski, które zaczynają funkcjonować w literaturze charakteryzującej jaką gdyby stan, strukturę społeczeństw, mianowicie z jednej strony mamy rozległy, tzw. konsumtariat, a z drugiej strony netokracje i siłę tych dwóch stron, znaczenie tych dwóch kategorii. Także pisze o nowych miernikach oraz o konieczności wydłużenia perspektywy badawczej. Proszę państwa, następny tekst został przygotowany przez prof. Madeja, to jest ekonomia po wydarzeniach, które wstrząsnęły światem. Pan prof. Madej koncentruje się przede wszystkim na roli państwa w życiu gospodarczym. Wypunktował takie trzy elementy w swoim opracowaniu: państwo jako kreator i uczestnik ładu społeczno-gospodarczego, państwo jako inspirator i współtwórca rozwoju gospodarczego oraz megapaństwo, taki globalny regulator i się zastanawia na ile pojawia się coś takiego jak megapaństwo, taki globalny regulator. Sporo czasu poświęca pewnemu fenomenowi naszych czasów, naszej współczesnej gospodarki, jakim jest gospodarka Chin. Mój esej, który jest w kolejności następny nosi tytuł „Czy ekonomistom potrzebna jest filozofia”. Sam się zastanawiałem nad tą sprawą, ale wydaje mi się, że odpowiedź jest oczywiście na tak, tylko dlaczego? Przytaczam dwa zdania. Jedno filozofa z bardzo dawnych czasów, czyli Arystotelesa, że istnieją różne rodzaje wiedzy. Jest taka, która tworzy w życiu rzeczy pożyteczne i taka, która uczy nas jak z nich korzystać. Drugie jest zdanie Fiszera, już współczesnego filozofa, przed wszelkim filozofowaniem, zwłaszcza u nas, trzeba dokonać istotnego wyboru, trzeba wybrać z tego, o czym myśleć można, i to o czym myśleć trzeba. Ale to, o czym myśleć trzeba nie

przychodzi u nas z kart książki, lecz z twarzy zaniepokojonego swym losem człowieka. Ponieważ mówimy o czasach przełomu, o tym zaniepokojeniu, to zdanie jest bardzo ważne. I jeszcze jedno zdanie prof. Aleksandra Łukaszewicza z książki wydanej 25 lat temu, książka nosi tytuł „Ponad ekonomią”. Wielu z nas sięgało i sięga do tej książki, to jest zbiór bardzo ciekawych tekstów. I pan profesor wtedy, 25 lat temu, wyraził następującą myśl, która jest moim zdaniem aktualna. Być może w przeszłości udało się nam te i owe drogi rozwoju społeczno-ekonomicznego oświetlać, ale teraz świat osiągnął taki punkt rozwoju i znalazł się w takiej sytuacji, że staliśmy się już w objaśnianiu bezsilni, bezradni, że być może wszystko w naszej ekonomii trzeba jak gdyby zaczynać od nowa i ustosunkowuje się do tego zdania, to jest bardzo ciekawe spostrzeżenie. Kończę taką konkluzją, że trudności w objaśnianiu świata przez ekonomię wynikają w dużym stopniu z odejścia ekonomii od filozofii, a ściślej mówiąc od filozofowania. Ekonomista moim zdaniem, jest pożyteczny, jeśli próbuje filozofować. Z kolei tekst krótki, albo bardzo ciekawy pana prof. Antoniego Kuklińskiego nosi tytuł „Pozory i rzeczywisty koniec XX w. Hipoteza badań”. Pan profesor wspomina o tym, że prof. Aleksander Łukaszewicz eksponował zawsze w swoich pracach różnorodne ujęcia długookresowej myśli strategicznej, że ona jest bardzo potrzebna, ta długookresowa myśl strategiczna. To się zresztą w wielu pracach powtarza i przytoczę taką opinię pana profesor, głęboki punkt zwrotny jest udziałem lat 2008-2011, które są prawdziwym końcem XX wieku, jako wieku długiego i ten wiek długi to były lata 1914-2010. Jesteśmy świadkami jednego z największych przełomów w historii ludzkości, który jest kryzysem pentagonalnym o pięciu obliczach i pan profesor

te oblicza charakteryzuje. Polegam ten rozdział. Część druga dotyczy problematyki globalnej. Zaczyna ją tekst pana prof. Jerzego Klera „Globalizacja i zmiana”. Pan profesor charakteryzuje taką niezwykłą szybkość, przyspieszenie zmian różnego rodzaju, zakresu także zmian, np. w handlu. Także zmiany polegające na powstawaniu nowych państw. Przypomina, że trzy czwarte państw na naszym globie, to są państwa mające bardzo krótki żywot. To jest taki fenomen XX w., to jest stosunkowo niedługi czas, natomiast mówi o potrzebie teorii zmian, takiej zmiany zachodzącej także w bardzo długim okresie, tu jest przytoczenie znanych prac, znanych opracowań na ten temat, znakomitego historyka Brodela o tych długookresowych zmianach, które czasami nie dostrzegamy tego, że jesteśmy w pewnym sensie regulowani przez pewne instytucje, które były tworzone bardzo, bardzo dawno temu. Z kolei prof. Siwiński przygotował dość obszerny bardzo analityczny, bardzo taki powiedziałbym, naukowo-teoretyczny tekst „Międzynarodowe otwarcie finansowe krajów rozwijających się i kryzysy”. To jest z kolei tekst oparty na bardzo takiej wszechstronnej analizie statystycznej tych zjawisk. Profesor charakteryzuje przyspieszenie liberalizacji, także to co nazywa międzynarodową integracją kapitałową. Pokazuje jak duże znaczenie miała ta międzynarodowa integracja kapitałowa, jak ona przebiegała, jakie konsekwencje rodzi, itd. Poświęca sporo czasu kwestii nierównowagi płatniczej, roli kryzysów walutowych, otwarciu finansowemu i skutkom tego otwarcia, itd., to jest bardzo bogaty tekst, nie sposób go przedstawić w bardzo krótkim czasie. Inny tekst pana prof. Grzegorza Gorzelaka „Kryzys finansowy w krajach Europy środkowej i wschodniej”. To jest bardzo taka syntetyczna i przejrzysta

charakterystyka kryzysu finansowego i gospodarczego w Europie środkowej i wschodniej. Bardzo przydatny tekst, bardzo porządkujący pewne rzeczy. Jest tam sporo danych, wykresy. Prof. Gorzelak przechodzi na takie trochę szersze powiedziałbym, wody teoretyczne, ale w końcu wywodzi się z Wydziału Nauk Ekonomicznych UW i pewne rzeczy, pewien stosunek do analizy mu pozostał, to jest bardzo ciekawy tekst, trochę taki wyróżniający się swoim charakterem na tle innych prac prof. Gorzelaka, którego znamy i cenimy. Pisze o przyczynach kryzysu, o geografii kryzysu, o działaniach antykryzysowych i na końcu zadaje pytanie, czy świat wyciągnie wnioski z obecnego kryzysu. Mogę dodać, czy ekonomiści wyciągną wnioski, bo świat to jest takie zbyt pojemne, ale czy ekonomiści przede wszystkim, wyciągną te wnioski. Po nim jest tekst współpracownika pana prof. Gorzelaka, czy pana prof. Bogdana Jałowieckiego. To jest tekst nietypowy w tym tomie, napisany w innym trochę stylu, ma charakter takiego eseju, prawie literackiego, tytuł „Metropolie z perspektywy Flanera”. Otóż tenże tytułowy Flaner jest tam fragment ..., który charakteryzuje tego typu sylwetkę, który jest jednocześnie obserwatorem, pewnym ..., włóczęgą, ale i uczestnikiem. Ma pewien dystans do tego co się w wokół niego dzieje, ale ciekawy i uważnie obserwuje to wszystko. I to jest taki tekst, który dotyczy przemian miasta oczami i powiedziałbym duszą tego Flanera. Polecam, bardzo ciekawy, bardzo nam się ten tekst podobał. Część trzecią dotyczącą transformacji otwiera tekst pana prof. Grzegorza Kołodki. Tytuł opracowania „Wielka, posocjalistyczna transformacja”. Pan profesor jest tu znakomitym specjalistą jak wiemy, ale zaczyna od czegoś takiego, że ta taka wielka transformacja ma swoje wcześniejsze

zakorzenienia, to nie jest tylko kwestia 20 lat, są pewne rzeczy, które działały się wcześniej i które miały znaczenie dla tej tzw. posocjalistycznej transformacji. Podkreśla ważną rzecz, kompleksowość tej transformacji, że to jest nie tylko wielki przełom ekonomiczny, to jest przełom kulturowy, to jest przełom polityczny, itd. To jest taka transformacja wszechogarniająca można by powiedzieć. Także, o czym nie zawsze zdajemy sobie sprawę, pan profesor podkreśla, że ta transformacja dotyczy prawie 2 mld ludzi, to jest gigantyczne zjawisko jeśli chodzi także o populację, której dotyczy, a także ponad 30 krajów. Z kolei, jak już analizujemy te problemy transformacji to nie można ich tak jednoznacznie ująć, bo powiada, że jest wiele koszyków, można te problemy, te zjawiska umieścić w różnych koszykach. Także te transformacje mają charakter taki powiedziałbym zróżnicowany. Także zastanawia się kiedy będzie koniec transformacji oraz oczywiście umieszcza tę transformację także w Polsce na tle zjawisk globalnych, hasłem tutaj może być „Wędrujący świat” a sprawa polska. Z kolei tekst pana prof. Jacka Kochanowicza, historyka gospodarczego, ale i ekonomisty ogólnego dotyczy, tytuł tego jest „Początki planowania w Polsce po II drugiej wojnie światowej, w perspektywie porównawczej”. To jest o planowaniu teraz prawie nikt nie pisze, nie mówi, pan profesor się zastanawia, dobrze, oceniamy to planowanie które było z perspektywy końca pierwszej dekady XXI w. ale próbuje spojrzeć na to planowanie jak gdyby z punktu widzenia czasu kiedy ono było tworzone, kiedy było wdrażane, w różnych miejscach zresztą, a także w różnych koncepcjach. Podkreśla pewną ułomność oceny przeszłości z obecnej perspektywy. Także wyjaśnia dlaczego to planowanie zaczęło być wtedy ważne i

takie popularne, że mieliśmy tą wielką transformację, czyli przejście do kapitalizmu, mieliśmy potem wielki kryzys, uprzemysłowienie i to planowanie rozwoju się wydawało rzeczą potrzebną, niezbędną. Mieliśmy potem wielki eksperyment socjalistyczny, także przypomina, że mieliśmy dość szeroko rozbudowaną jak to mówi, etatystyczne metody kierowania gospodarką w drugiej Rzeczpospolitej, o czym nie zawsze pamiętamy, ale na końcu dzieli się taką refleksją, która przytoczę, jedno zdanie. Na dłuższą metę wbrew ... romantyków kierowanego rozwoju planowanie zawiodło. Proszę państwa, po tych rozdziałach mamy część czwartą. Przepraszam jeszcze dwa teksty, które znalazły się w tej części, mianowicie to jest opracowanie bardzo interesujące, takie powiedziałbym metodologicznie nowatorskie opracowanie prof. Krzysztofa Opolskiego, „Ograniczenia i ryzyko inwestowania wynikające z finansów behawioralnych, perspektywa inwestorów i ich doradców”. Pan profesor z jednej strony pokazuje pewne osiągnięcia w ekonomii, czy w myśli ekonomicznej, chociażby rozwój tych finansów behawioralnych, a z drugiej strony znaczenie dla praktyki, w jaki sposób to nam pozwala lepiej zrozumieć naszą rzeczywistość. Po tym opracowaniu jest tekst pana Jarosława Górskiego, przedstawiciela powiedziałbym najmłodszego pokolenia ekonomistów, jest tutaj pan Jarek obecny, zresztą z Katedry prof. Łukaszewicza. Tytuł tego opracowania „Ekonomiczne znaczenie reputacji. Marka kraju jako dobro publiczne”. Też pewne rzeczy, które się pojawiły stosunkowo niedawno, takie jak marka kraju chociażby i znaczenie tego, sposób budowania promocji wizerunku kraju, ale także próba odpowiedzi o charakterze teoretycznym, czy ta marka jest czymś, co można uznać za dobro publiczne. Po tym

opracowaniu zaczyna się rozdział, przepraszam część czwarta i ostatnia. Ta czwarta część jest poświęcona rynkowi pracy i przemianom na tym rynku pracy. Tam są trzy opracowania napisane przez znanych znakomitych specjalistów profesorów. To jest tekst pani Elżbiety Kryńskiej „Rynek pracy w polityce gospodarczej państwa. Teoria i praktyka”. Następnie jest tekst pani Michaliny ...-Szymczak „Demograficzne uwarunkowania rynku pracy, dylematy, refleksje” oraz tekst pana prof. Władysława Sztybera „Polityka rynku pracy w Austrii”. Wszystkie one mają, tematycznie mają, ta część powiedziałbym najbardziej jednorodna, bardzo interesująca i bardzo ważna. Tak sobie pomyślałem, że ta problematyka rynku pracy, o której to tak się zbiegła właśnie z najnowszymi nagrodami Nobla, którymi zostali obdarzeni ludzie analizujący rynki pracy właśnie. Zarówno ..., zarówno ..., jak i ..., to są właśnie osoby, które poświęciły temu swój wysiłek głównie tym sprawom. To są właśnie badacze rynku pracy. Ta problematyka jest niezmiernie ważna i chciałbym zakończyć, bo nie mam czasu, żeby wnikać w te poszczególne teksty, taką uwagą, czyli pewnym pragnieniem, żeby wiek XXI okazał się taką epoką powszechną, dostępną i godną pracy, żeby te obawy typu, koniec pracy i tego typu dość takie powiedziałbym pesymistyczne przepowiednie na temat pracy się nie ziściły, żeby praca uzyskała swoją pierwszoplanową pozycję w aktywności w ogóle ekonomicznej, funkcjonowaniu współczesnych gospodarek. I mam nadzieję, że te teksty, kończące nasze opracowanie tę sprawę przybliżają i to są teksty, które znalazły się w tym tomie. Życzę państwu przyjemnej lektury tych tekstów. Dziękuję bardzo.

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Bardzo dziękuję panie profesorze. Proszę państwa, jeszcze raz państwa witam serdecznie. Chciałam przywitać pana prof. Tomasza Żylicza, dziekana Wydziału Nauk Ekonomicznych, a więc wydziału, z którym pan profesor Aleksander Łukaszewicz jest nieustannie związany. Proszę państwa, witam państwa jeszcze raz serdecznie i bardzo dziękuję za przybycie. Ale, chciałam powitać szczególnie panią prof. Łukaszewicz, która jest zawsze w takich okolicznościach, do sukcesu przyczynia się rodzina, jakkolwiek by o tym nie mówić. oklaski). Bardzo, bardzo dziękuję za przybycie i też nie ukrywam, że liczę na jakieś kilka słów refleksji wokół tego jubileuszu. Proszę państwa, ja już zauważyłam chęć debaty i wymiany zdań, więc chciałam prosić pana prof. Sadowskiego o wypowiedź. Przepraszam, teraz chciałam prosić o wypowiedź pana prof. Łukaszewicza, a następnie pana prof. Sadowskiego, a później już otwieramy dyktuję i zapraszam państwa do krótkich wystąpień. Wszystkie dłuższe chętnie zamieścimy i opublikujemy na naszej stronie internetowej i nie tylko. Dlatego chciałam zachęcić państwa, żeby właśnie zmienić miejsca bliżej mikrofonu. Widzę, że niektórzy z państwa skromnie usiedli pod ścianami, proponuję, są jeszcze miejsca, będzie wygodniej i lepiej słyhać. Proszę bardzo panie profesorze.

Pan prof. Aleksander Łukaszewicz

Dziękuję bardzo. Szanowna pani prezes, której od razu składam serdeczne podziękowania za organizację tego spotkania. Bardzo serdecznie dziękuję autorom książki. Z dumą i satysfakcją, ale i zażenowaniem z powodu takiej ilości pochwał, serdecznie dziękuję swojej rodzinie, zwłaszcza żonie za wyrozumiałość, wsparcie przez lata; i wreszcie serdecznie dziękuję wszystkim

przybyłym za uczestnictwo w tej uroczystości. Chciałbym i powinienem ten zaszczyt i wyróżnienie podzielić z pokoleniem ekonomistów akademickich, do którego należę. Pozwólcie państwo, że przypomnę kilka wydarzeń z życia tego pokolenia. Nie będzie to ani laudacja, ani epitafium, jakkolwiek pokolenie to jak wiadomo jest już bardzo poważnie przerzedzone dzisiaj. Wydaje się, że przypomnienie tych wydarzeń jest warte uwagi. Nie będzie to oczywiście wartościowanie z mojej strony, ani do tego nie jestem upoważniony, ani gotów, ani to nie jest możliwe. Ale pewne przyczynki do wartościowania z tego zapewne będą wynikały. Otóż, kilka tych wydarzeń, które to pokolenie charakteryzowało, pokolenie, które było różne od poprzedzających i zapewne od następujących. Przełom lat 40. 50., koniec studiów, początki pracy akademickiej, asystentury. Przełom lat 50. 60., seria doktorantów i nad tym się chcę chwilę zatrzymać. Wiele bowiem z tych doktoratów dotyczyło historii polskiej myśli ekonomicznej, od XVI po XX wiek. Był to naprawdę duży wkład i w odnowę, i w odtworzenie dużego fragmentu kultury narodowej. Ja wiem, że równolegle w innych naukach społecznych odbywały się analogiczne procesy, ale to nie są moje kompetencje. Były to nie tylko doktoraty, był to udział w opracowaniu tekstów źródłowych, wydaniu tych tekstów, cały szereg prac towarzyszących. Do tej pory nigdy w takim zakresie do tych skarbów kultury narodowej tych wieków nie sięgnięto. To dzisiaj troszeczkę przykryte jest kurzem i ulega zapomnieniu, niestety, tak się dzieje, ale być może nastąpi do tego powrót w postaci jakiejś krytycznej syntezy. Lata 60., początek 70. seria habilitacji. Seria habilitacji przy, o ile w pierwszym wypadku, przykład i inspiracja prof. Edwarda Lipińskiego była aż nadto oczywista, w drugim wypadku przykład

i inspiracja naszych wielkich ówczesnych mistrzów, właśnie prof. Edwarda Lipińskiego, Michała Kaleckiego, Oskara Lange, Czesława Bobrowskiego, innych, sprawiły, że oprócz tego inne serie innych publikacji sprawiły, że zaczynał zacierać się dysparytet między stanem nauk ekonomicznych na świecie i w Polsce. Jest to oczywiście moje osobiste zdanie, które prawdopodobnie stoi w sprzeczności z uzurpatorskimi kryteriami listy filadelfijskiej, ale zostawmy to na uboczu. W tymże czasie także bardzo liczni członkowie tego pokolenia wyjeżdżają na staże badawcze za granicą, są wizytującymi profesorami w wielu uniwersytetach, organizują naukę akademicką w wielu krajach, zwłaszcza afrykańskich, wreszcie wchodzi na skalę szerszą, niż kiedykolwiek to miało miejsce, do organizacji międzynarodowych, jako eksperci, także wysokiej rangi i klasy. Później następują serie awansów profesorskich, to pokolenie zaczyna obejmować ..., wydziałów, uczelni, instytutów. Wreszcie okres transformacji bardzo aktywny udział pod wieloma względami, w wielu formach, wielu rodzajach działalności, słowem jest to pokolenie, które sporo dokonało przez te dziesięciolecia i chciałbym zakończyć pokłonem temu pokoleniu i mistrzom, dzięki którym ono stało się takie ...
Dziękuję za uwagę. (oklaski)

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Dziękuję bardzo panie profesorze. Chciałam prosić teraz o wystąpienie honorowego prezesa PTE pana prof. Sadowskiego, a w dalszej kolejności pana prof. dziekana Tomasza Żylicza.

Pan prof. Zdzisław Sadowski

Jest tak trochę trudno mówić do jubilata, kiedy siedzi tuż obok, także ja się troszeczkę odsunę tylko, żeby nabrać nieco dystansu i zacząć od wyrażenia podziękowania jubilatowi za to co przed chwilą powiedział. Mianowicie za jego przypomnienie i ocenę dorobku naszego pokolenia. Zgadza się bardzo z tą oceną, myślę, że warto o tym pamiętać. A mówię z pozycji nieco starszego kolegi, nieco starszego, ale zaliczamy się do tego samego pokolenia. Kiedy już to powiedziałem, to oczywiście przychodzi na myśl ten cały długi szereg lat, kiedy współpracowaliśmy i byliśmy blisko siebie. Jesteśmy ciągle blisko siebie i to jest charakterystyczne dla tej sprawy, bo znaliśmy się przecież wtedy, kiedy się obaj zaczęliśmy zajmować historią polskiej myśli ekonomicznej. Nie było mało rozmaitych kontrowersji, dyskusji, itd. ale to nam wszystko myślę bardzo pomagało, nie tylko jakoś się przyczyniliśmy do tego przedstawienia tego elementu polskiej kultury, ale myślę, że sami zyskaliśmy bardzo dużo na zajmowaniu się tą sprawą, tą problematyką i to przez ... dość skutecznie. W przypadku naszego jubilata i moim własnym, tak jakoś było, że myślę, że obaj czuliśmy, że jednak to nie jest to, czym się chcemy naprawdę cały czas zajmować i wobec tego obaj ruszyliśmy w kierunku polityki gospodarczej. W różny sposób co prawda, ale obaj tam wylądowaliśmy na długie lata, a okazało się, że losy pozwalały nam spotykać się w wielu miejscach i w różnych można powiedzieć układach. Byliśmy razem w Nowym Jorku, w Organizacji Narodów Zjednoczonych, mieliśmy okazję wymieniać poglądy z tego punktu przełożenia na to jak się kształtują losy świata. To było również bardzo instruktywne. Mieliśmy okazję wspólnie uczestniczyć w kongresach międzynarodowej ... ekonomicznej. W szczególności pamiętam kongres w Tokio, kiedy

bardzo blisko współdziałaliśmy, a nawet mieszkaliśmy w jednym pokoju i napisaliśmy jakieś wspomnienie z tego kongresu wspólnie. Miałem okazję przyjmować prof. Łukaszewicza w Ganie, kiedy przyjechał z wizytą jako przedstawiciel chyba ONZ wtedy, a ja tam byłem i pełniłem rolę gospodarza. Pamiętam, że przyjechałem po niego do hotelu, w którym mieszkał, a tam nie było takiego człowieka o takim nazwisku, bo został zapisany jako prof. Aleksander, ale jakoś się znaleźliśmy. Więc takie oto przychodzi do głowy wspomnienia, a było ich oczywiście znacznie więcej, bo rzuciło mnie w kierunku wspomnień tych zewnętrznych, a przecież współdziałaliśmy i w Warszawie i tym budynku bardzo blisko. Profesor Łukaszewicz był przez długie lata nieocenionym redaktorem czasopisma, któremu ja od pewnego czasu patronuję, czyli „Ekonomisty”. To wspomnienie jest w redakcji „Ekonomisty” bardzo żywe i silne i to jest jeden z tych odcinków, który też nas w pewien sposób łączy. Także jak państwo widzą, właściwie co mi pozostaje powiedzieć. Pozostaje mi powiedzieć chyba to, że bardzo się cieszę, że mamy możliwość obchodzić dzisiaj ten jubileusz, to sześćdziesięciolecie i chciałbym bardzo serdecznie tobie Olku pogratulować tego wszystkiego co zrobiłeś dla nas, dla kraju, dla nauki, polskiej nauki ekonomii i życzyć ci, żeby jeszcze nasze pokolenie, żeby jeszcze coś wniosło w ciągu najbliższych lat.
(oklaski)

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Dziękuję bardzo panie profesorze. Proszę teraz pana prof. Tomasza Żylicza, dziekana Wydziału Nauk Ekonomicznych o wystąpienie.

Pan prof. Tomasz Żylicz, dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych

Dziękuję bardzo za zaproszenie i od razu chciałbym przeprosić za to, że się spóźniłem, a będę musiał wyjść prawdopodobnie przed końcem uroczystości, a ... zaczyna akredytacja, która stawia szczególne wymagania przed dziekanem wizytowanego Wydziału. Ale skoro już o wspomnieniach z przeszłości była mowa, ja również chciałbym na ten temat coś powiedzieć, chociaż moja perspektywa jest nie taka szeroka jak moich przedmówców, natomiast już kilkadziesiąt lat obejmuje. Otóż, ja sięgam pamięci wstecz do lat 80. kiedy prof. Łukaszewicz był koordynatorem czegoś, co się nazywało ... i jakiś numer. Więc w tej chwili te projekty badawcze nie robią takiego dużego wrażenia prawdopodobnie, bo jest ich znacznie więcej, natomiast w latach 80. fakt, że się uczestniczyło w tego typu projekcie był na pewno znacznie bardziej ekscytujący niż w tej chwili. Teraz, ja byłem autorem jakiegoś podtematu, w jakimś podobszarze, więc jeżeli młody adiunkt coś by sknocił, prawdopodobnie dużej szkody by nie było, niemniej jednak jestem wdzięczny prof. Łukaszewiczowi za to, że koordynując ten projekt w latach 80. po pierwsze był w stanie zaangażować się w znaczną ilość kolegów z wydziałów w pracę, a po drugie, że nie bał się ryzyka polegającego na tym, że różne tematy powierzy osobom, które w przeciwieństwie do niego, wtedy mniej więcej w środku swojej kariery akademickiej się znajdował, powierzy osobom, które są na początku tej kariery. W tej chwili ja się borykam z kłopotami polegającymi na tym, że usiłuję zintegrować swoich kolegów, współpracowników wydziału wokół pewnych tematów badawczych. Tak mi się niestety to dobrze nie udaje, jak się udawało prof. Łukaszewiczowi z lat

80. kiedy rzeczywiście znaczna ilość osób była zaangażowana w pracy nad pewnym ważnym zadaniem z zakresu polityki gospodarczej, ale również i teorii ekonomii, także tego tym życzył sobie i młodszym kolegom, żeby nasze pokolenie umiało inspirować i koordynować badania naukowe w taki sposób jak to się udawało robić w latach 80. profesorowi. Dziękuję bardzo.

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Bardzo dziękuję panie dziekanie. Proszę państwa, teraz zapraszam państwa do wystąpień, ale zanim to uczynię, oczywiście życie nas koryguje i wiele osób, które do wczoraj jeszcze wybierały się tutaj na to posiedzenie, po prostu okazało się, że nie mogą przybyć. Mam tutaj listy z prośbą o przeproszenie Jubilata i wszystkich obecnych tutaj, m.in. pan prof. Welfe z przyczyn bardzo ważnych nie mógł przybyć, pan prof. Reykowski, pan prof. Gorzelak, pan prof. Władysław Jarmołowicz. Przekazuję panu panie profesorze te listy, a równocześnie informuję państwa o żalu wyrażonym w tych listach z powodu braku możliwości przybycia na nasze posiedzenie. Proszę państwa, jeszcze jedna informacja. Wśród nas są, wszystkie osoby są świetnie znane w środowisku akademickim i oczywiście nie byłoby potrzeby przedstawiania się ponownego, ale ja bym bardzo prosiła, ponieważ chcemy, żeby to spotkanie zostało utrwalone w formie stenogramu z naszej debaty i zamieścimy je na stronie internetowej naszego towarzystwa i trzeba będzie tę debatę spisać i prosiłabym wobec tego o przedstawianie się do mikrofonu. Dziękuję bardzo. Kto z państwa chciałby teraz zabrać głos. Pan prof. Kukliński bardzo proszę.

Pan prof. Antoni Kukliński

Ja chciałbym przyłączyć się do gratulacji i szczególnie podkreślić, że bardzo uderzyła mnie ta myśl o pokoleniu. chciałbym zwrócić uwagę na jedną rzecz, w której czuję się solidarny razem z panem prof. Sadowskim, z prof. ..., mianowicie chodzi o Organizację Międzynarodową ONZ. Myśmy przeżywali wspólnie tę przygodę, to była wielka przygoda naszego życia i mnie się wydaje, że to warto z tej okazji ... Druga sprawa, która mnie się wydaje powinna wyjść w tych dyskusjach, to jest sprawa polskiego ... Mnie się wydaje polski październik, to było coś co dla polskiej ekonomii i w ogóle dla nauk społecznych było niezmiernie ważne. Potem te wszystkie następne, bez polskiego października by nie było oryginalnej polskiej ekonomii i ... Dziękuję bardzo.

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Dziękuję bardzo panie profesorze. Proszę bardzo kto z państwa. Pan prof. Baka, bardzo proszę o króciutkie wystąpienie.

Bardzo dziękuję, za upoważnienie mnie do zabrania głosu, tym bardziej, że bardzo mi zależało na tym, ażebym mógł się wypowiedzieć podczas dzisiejszego spotkania. Przepraszam bardzo za spóźnienie, ale okazuje się, że tutaj samochodem dojazd w określonych warunkach jest utrudniony i to utrudnienie dzisiaj można powiedzieć bardzo mocno mnie hamowało. Przepraszam. Proszę państwa bardzo jestem rad, że ukazała się książka, pt. „Ekonomia i ekonomiści w czasach przełomu” pod redakcją pani Elżbiety Mączyńskiej, pana Jerzego Wiklina. W tej książce są bardzo interesujące, trafne charakterystyki ekonomistów, ekonomii, dylematów

współczesności, etc. i bardzo mnie zadowala, że wiele uwagi w tej książce poświęcone zostało panu prof. Aleksandrowi Łukaszewiczowi, którego działalność, osiągnięcia, praca, itd. dorobek naukowo-dydaktyczny jest przedmiotem dzisiejszej dyskusji. W tej książce została wydrukowana przeze mnie przygotowana charakterystyka na temat „Wybitne osiągnięcia prof. Aleksandra Łukaszewicza w dziedzinie naukowej i dydaktycznej ubiegłego 60-lecia”. Rozumiem, że wielu z państwa mogło otrzymać wcześniej znacznie tę publikację, ponieważ ja ją skierowałem odpowiednio wcześniej tutaj.

Pani prof. dr hab. Elżbieta Maczyńska

Panie profesoro, niestety książka dzisiaj dopiero, jeszcze pachnie drukarnią, z przykrością stwierdzam, że wcześniej nikt nie mógł ...

Pan prof. Baka

Bardzo, bardzo jestem rad, że ta książka się ukazała, bardzo jestem zadowolony, że w sposób właściwy odniesiono się w tej książce do pana prof. Aleksandra Łukaszewicza, charakteryzując jego dorobek naukowo-dydaktyczny, perspektywy, osiągnięcia etc. i to mnie satysfakcjonuje, że również to opracowanie, które przygotowałem na dzisiejsze spotkanie zostało tu wydrukowane. Przy okazji chciałem przypomnieć, że w roku 2000 ukazała się książka pt. „Złota księga nauki polskiej”, mało kto prawie się z nią skontaktował, ale to jest bardzo interesująca ta książka i w tej książce zawarta jest prezentacja naukowa elity polskiej, osób, których działalność wnosi i wniosła poważny wkład w rozwój Polski i świata. Znalazły się w niej informacje o działalności nauk owej blisko

3 tys. uczonych, legitymujących się największymi dokonaniem na polu naukowym i techniki, którzy uzyskali rekomendacje uznanych autorytetów świata nauki. I znowu w tej książce właśnie, poświęcono wiele uwagi panu prof. Aleksandrowi Łukaszewiczowi charakteryzując zakresy jego działalności, w tym zwłaszcza problematyka głównych kierunków działalności naukowej i specjalności jego myśli, jego doświadczenia i jego teorie dotyczące ekonomii, historii myśli ekonomicznej, polityki gospodarczej, teorii wzrostu i rozwoju społeczno-gospodarczego, a także problematyki zarządzania. Chciałbym przy okazji podkreślić, że to wszystko doprowadziło do wprowadzenia takich najważniejszych wyróżnień jak nagroda sekretarza naukowego PAN, nagrody naukowe Wydziału Pierwszego Nauk Społecznych. Wszystkie te nagrody dotyczyły prof. Łukaszewicza, Nagrody ministra szkolnictwa wyższego i techniki, nagrody naukowej im. Oskara Lange, PTE także w roku 1984, potem jest charakterystyka, trzy nagrody naukowe rektora Uniwersytetu Warszawskiego. Jednym słowem jak widać od dłuższego okresu czasu zwracano uwagę na wielkie można powiedzieć osiągnięcia naukowe na znakomite teorie i znakomitą praktykę, która jest uprawiana przez pana prof. Aleksandra Łukaszewicza. Tu życiorys jego był prezentowany oczywiście. Ja chciałbym zwrócić uwagę, przed dzisiejszym spotkaniem prosiłem o informację na temat aktywności pana prof. Aleksandra Łukaszewicza, jeżeli chodzi o promowanie, jeżeli chodzi o opiekę w przygotowaniu prac doktorskich i przedstawiono mi na Wydziale Nauk Ekonomicznych charakterystykę personelu, które otrzymały doktoraty dzięki przygotowaniu prac doktorskich pod kierunkiem można powiedzieć pana prof. A. Łukaszewicza. A więc tak, nazwiska tych doktoratów, to jest osiem doktoratów. To

jest pan Roman ..., 1982 r.; pan Ryszard Różga, 1983; pan ... to jest zagraniczne, 1986 r.; Leszek Juchniewicz, 1988; pan ... 1988 r.; Jarosław Kozłowski, 1991; pan ... 1995, czyli znowu zagraniczne i Beata Mróz-Orlikowska 2004. Jednym słowem jak widać bardzo aktywna, bardzo można powiedzieć twórcza i intensywna merytorycznie praca nad przygotowaniem prac doktorskich ze strony pana prof. Łukaszewicza, dokonywana była od roku 1980 do końca. Słowem jest to także charakterystyka rzutująca na wielkie znaczenie naukowe i jako cecha istotna wybitnych osiągnięć pana prof. A. Łukaszewicza w dziedzinie naukowej i dydaktycznej w okresie, o którym tutaj dzisiaj rozmawiamy. Chciałbym ponadto zwrócić uwagę na taką okoliczność, że pan prof. A. Łukaszewicz jest znakomicie oceniany jako szef Katedry na Wydziale Nauk Ekonomicznych, katedra, która zajmuje się problematyką związaną z kształtowaniem polityki gospodarczej, z kształtowaniem działalności i jednym słowem nazwa to brzmi Katedra Polityki Gospodarczej Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego i zakres problematyki, która jest przedmiotem tej właśnie katedry jest bardzo rozległy i można powiedzieć bardzo twórcze jest podejście ze strony pana prof. A. Łukaszewicza do podejmowania nowych problemów, nowych tytułów, nowych kwestii. Np. ja miałem taką okoliczność, ponieważ odgrywałem zasadniczą rolę w kształtowaniu polityki ekonomicznej związanej z przeprowadzeniem rozmów na temat nowej koncepcji rozwiązań w sprawach ekonomicznych i te kwestie, ponieważ one były przygotowywane zarówno przez prezentację rządowej, można powiedzieć orientacji, dotychczasowej i politycznej, dotychczasowej jak i orientacji związanej z opozycją, związanej orientacji związanej z

kształtowaniem układów, różnych kładów politycznych i te problemy, które były przedmiotem można powiedzieć uformowania nowego podejścia do kwestii kształtowania warunków gospodarczych, warunków rozwoju gospodarczego, etc. poprzez tę okoliczność, były przedmiotem dyskusji, były zaprezentowane m.in. dzięki inicjatywie pana prof. A. Łukaszewicza podczas seminarium, podczas posiedzenia seminarium w katedrze, której to katedry pan prof. Łukaszewicz jest właśnie szefem. Poza tym rzutuje to, na to zwracano wielokroć uwagę, że dzięki

Pani prof. dr hab. Elżbieta Maczyńska

Pan profesor podpowiada, że ta katedra już nie istnieje, to taka mała poprawka.

Pan prof. Baka

Nie istnieje?

Pan ..... - wypowiedź nie do mikrofonu

Pan prof. Baka

Ja jeszcze czytałem ogłoszenia, że są. Przepraszam, jak widać to się ...

Pan .....

Pan prof. ... wyjaśni tę sprawę.

Pan prof. Baka

Ja w każdym razie uważam, że byłoby niedobrze, gdyby ta katedra zniknęła, dlatego, że ta katedra miała, można

powiedzieć bardzo istotne merytoryczne, bardzo istotne personalne, bardzo istotne tematyczne kwestie i to było dla nauk ekonomicznych, i w ogóle nauk społecznych bardzo rzeczą, bardzo rzeczą ważną. Biorąc pod uwagę te wszystkie okoliczności uważam, że cały czas rozwój sytuacji zmierza w takim właśnie kierunku, ażeby ta teza, którą przedstawiłem, i którą uformowałem, przedstawiają tu publikację, przedstawiając charakterystyki działalności, kierunki, etc. ta teza, którą przedstawiłem w tym opracowaniu, pt. „Wybitne osiągnięcia prof. Aleksandra Łukaszewicza z dziedziny naukowej i dydaktycznej w okresie 60-lecia” również będą te kierunki, ta orientacja będzie kontynuowana w przyszłości i jeżeli będziemy np. mieli kiedyś okazję taką, żeby pisać o osiągnięciach prof. A. Łukaszewicza z dziedziny naukowej i dydaktycznej w okresie ubiegłego stulecia, o tym sześćdziesięcioleciu, to będziemy mogli zapewne, jestem przekonany o tym, w sposób znakomity podnieść nowe zupełnie kwestie, problemy związane z gospodarką polską, gospodarką europejską, itd. I te gratulacje chciałem panu prof. Łukaszewiczowi i te życzenia z serdecznością złożyć. Dziękuję bardzo. (oklaski)

Pani prof. dr hab. Elżbieta Maczyńska

Dziękuję bardzo panie profesorze. Proszę teraz o krótkie wystąpienie pana prof. Krzysztofa ...

Pan prof. Krzysztof ....

Szanowna pani prezes, szanowny Jubilacie, ... Otóż, chciałbym się podzielić bardzo krótką refleksją, bo generalnie rzecz biorąc, nie ma większego znaczenia gdzie kto z nas jest obecny, w jakiej katedrze, największe znaczenie ma co wnosi do

tej katedry i co wnosi do w ogóle myśli edukacyjnej. Ja muszę powiedzieć, ja patrzyłem z ogromną dumą, z ogromnym zaskoczeniem na ewolucję prof. Łukaszewicza, ewolucję. Miałem przyjemność z panem profesorem pracować, był taki Instytut Polityki Gospodarczej Planowania ..., gdzie prof. Łukaszewicz był dyrektorem, drugim wicedyrektorem był pan prof. Michał ... nieżyjący, i ja wtedy bardzo młody człowiek. Pamiętam te posiedzenia, kiedy prof. ... palił fajkę, pan prof. Łukaszewicz wydawał polecenia ... z ogromnym niepokojem, czy sprostim jego wymaganiom i ..., bardzo wymagającego szefa, ...
(wypowiedź nie do mikrofonu) ....

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Dziękuję bardzo panie profesorze. Poroszę bardzo, kto z państwa chciałby się wypowiedzieć. Proszę bardzo pan prof. Górecki, potem pan dr Muszyński. Przepraszam bardzo ja coś pokręciłam, teraz pan profesor Górecki, a później pan prof. Kler, przepraszam najmocniej.

Pan prof. Górecki

Dwie bardzo osobiste refleksje odmienne od tych, które wymieniły tu wszystkie możliwe dokonania naukowe profesora, mianowicie na początku mojej kariery los rzucił mnie na kurs asystencki do ... I tam kierownikiem grupy seminaryjnej był prof. Łukaszewicz. I tak sobie wtedy myślałem, że to jest człowiek niewiele starszy ode mnie, a już jest kierownikiem grupy seminaryjnej, na której się dowiaduję ciekawych rzeczy. Potem minęło parę lat, żeśmy wspólnie pracowali na Wydziale Nauk Ekonomicznych i los nas rzucił na jeziorze Niegocin do wspólnej załogi ... i pływaliśmy przez dwa tygodnie codziennie

i tam miałem okazję poznać te cechy, których w naukowych rozpoznaniach się nie zobaczy. Poznać człowieka z jego wszystkimi wartościowymi cechami i bardzo ci Olku jestem wdzięczny, że obdarzyłeś mnie swoją przyjaźnią. (oklaski)

Pani prof. dr hab. Elżbieta Maczyńska

Bardzo dziękuję. Poproszę pana prof. Klera.

Pan prof. Kler

Szanowni państwo, drogi Jubilacie. Próbowałem sobie policzyć ile lat z tych 60 razem ześmy współpracowali, czy razem pracowaliśmy w tym samym miejscu. I wychodzi, że ponad dwie trzecie na pewno. Więc, i to od początku w Zakładzie Nauk Ekonomicznych, różne były później losy. Wspominam pewien ważny epizod w moim życiu, ale i chyba i twoim Olku, kiedy próbowaliśmy zrobić z prywatnej uczelni przyzwoitą uczelnię, a którą nam się jakoś nie udało, przynajmniej na końcu. Chciał tu powiedzieć o jednym, właściwie o dwóch cechach prof. Łukaszewicza, o jego niezwyklej, solidności naukowej, czy jeżeli był do jakiejś idei, do jakiegoś sądu, do jakiegoś poglądu przekonany, to go bronił, niezależnie na ile on był do obrony, czy nie był do obrony. Jeżeli istniało wewnętrzne przekonanie o jego wartości, to zawsze bronił. Druga rzecz, o której chciałbym powiedzieć, to jest szukanie czegoś co jest nowe. Pasja poznawcza, poszukiwanie drugiego, ale to być może jest związane z jego prywatną pasją, z ukochaniem muzyki. Jeżeli ktoś kocha muzykę, to ma pasję poznawczą i tutaj życzę mu wielu, wielu lat przyjemności poznawania ekonomii, ale może jeszcze większą w słuchaniu dobrych nagrań, bywaniu na bardzo dobrych koncertach. Wszystkiego najlepszego.

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Bardzo dziękuję panie profesorze. Teraz na chwilę pan prof. Aleksander Łukaszewicza kilka refleksji jeszcze. Następnie pan prof. Kołodko i jeszcze zachęcam państwa do debaty. Pan Muszyński.

Pan prof. Aleksander Łukaszewicz

Przepraszam, wzruszenie zagłuszyło mi trochę pamięć, a ja muszę dodać jeszcze dwa elementy do owego życiorysu pokolenia. Pierwsze to, że udział tego pokolenia, jego wkład sprawił, że w ostatnich kilkudziesięciu latach zniknął dysparytet między stołecznymi i pozastołecznymi ośrodkami naukowymi. To jest wydarzenie, którego nie można pominąć. Rzecz druga, to od tego pokolenia działalność towarzystwa ekonomicznego, gdzie w latach 60., 70. właśnie członkowie tego pokolenia wchodzili we władzę oddziałów, tworzyli oddziały krajowe, wchodzili do władz towarzystwa na szczeblu krajowym, otwierali drogi do współpracy międzynarodowej towarzystwa. Wtedy to się zaczęło. Wtedy towarzystwo stało się obecne na arenie światowej i jest po dzień dzisiejszy. Trzeci element, o którym też nie można zapomnieć, ten mianowicie, że towarzystwo i ludzie tego pokolenia, stworzyli polski oddział Stowarzyszenia Współpracy z Klubem Rzymskim. To już liczy lat kilkadziesiąt. To było stale w ścisłej współpracy z PTE i dalej tak trwa. To jest jeszcze jeden przyczynek do tworzenia przez to pokolenie tego co jest tak cenne, kapitału społecznego. Dziękuję bardzo.

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Bardzo dziękuję panie profesorze. To proszę teraz pana prof. Grzegorza Kołodko.

Pan prof. Grzegorz Kołodko

Panie profesorze, szanowna pani Łukaszewicz, drodzy państwo. Ja jestem ... więc dużo później zacząłem się parać tą piękną nauką, a mianowicie ekonomię traktuję jako naukę nie tylko społeczną, ale głęboko humanistyczną i plasuję ją gdzieś pomiędzy jedną królową nauk, bardzo ścisłą matematyką, a drugą królową nauk, abstrakcyjną ... filozofią. Uważam, że tylko taka myśl ekonomiczna może być podstawą do prób naszych prób zmiany Polski, świata, na lepsze. Ja nie pamiętam, może pan profesor pamięta, kiedy tak na pewno się spotkaliśmy pierwszy raz, ale to musiało być przy okazji któregoś z posiedzeń konsultacyjnych Rady Gospodarczej, na które mnie, jako tzw. młodego, dobrze zapowiadającego się ekonomistę, a pana profesora jako już sprawdzonego członka tegoż gremium zapraszał pan prof. ... i tam dyskutowaliśmy w innej rzeczywistości, co myśl ekonomiczna może podpowiedzieć w strategii, polityce zmian systemowych, które wtedy koordynował w innym miejscu miasta i Polski pan prof. Baka, pan prof. Sadowski. Nauczyłem się wiele uczestnicząc w tych dyskusjach, także pana profesora, którego myśl ekonomiczną sobie cenię, a to także daję dowód w swej książce, cytując pięć prac w wykazie krótkim pozycji biograficznych w swoim eseju. Bardzo panie profesorze dziękuję za już, życzę panu, żeby pan, małżonka, żebyście państwo mieli coraz więcej czasu, żeby słuchać pięknej muzyki. Spotykamy się ostatnio zdecydowanie częściej w Filharmonii Narodowej, czy w operze, oby tych spotkań było jak najwięcej, ale żeby pan miał wciąż chęć i

siłę, przekonanie, że warto parać się tą piękną nauką jaką jest ekonomia i odpowiadać na pytania, których i rzeczywistość i my sami sobie będziemy dostarczać w przyszłości nie mniej niż w tej przeszłości, którą pan ma za sobą, a życzę państwu, aby ta przyszłość w dobrym zdrowiu, przy dobrej muzyce i przy jak najmniejszym stresie wynikającym z trudności ekonomicznych, trwała jak najdłużej. (oklaski)

Pani prof. dr hab. Elżbieta Maczyńska

Bardzo dziękuję panie profesorze. Zanim oddam głos panu dr Muszyńskiemu, chciałam zapytać, czy ktoś z państwa jeszcze chciałby się wypowiedzieć. Proszę bardzo za chwilę, ale tym niemniej chciałabym prosić panią małżonkę pana profesora, panią Wandę Łukaszewicz, jednak też o kilka refleksji. Mnie to bardzo interesuje właśnie, jak to jest spędzić życie z wielkim naukowcem, z perspektywy kobiecej mnie to interesuje, ale też z perspektywy pracy uczelnianej. Więc bardzo bym prosiła. Proszę bardzo pan dr Muszyński.

Pan dr Andrzej Muszyński

Dziękuję bardzo. Gratuluję panie profesorze, dołączam się do gratulacji. Dziękuję również. Mam odpowiedź na pytanie pani prezes, ale to za chwileczkę, natomiast jest czas refleksji i ja chciałem podkreślić jedną taką refleksję z roku 1980 r. Tak się złożyło, że ja profesora poznałem później, a najpierw poznałem dzieło. Tak się złożyło, że właśnie w 80. roku pod redakcją pana profesora została wydana taka książka; panie profesorze pamięta pan tytuł.

Pan ..... - wypowiedź nie do mikrofonu

Pan dr Andrzej Muszyński

To było na jubileuszu 70-lecia pana prof. ... dla ułatwienia. Pamiętam, to były problemy polityki gospodarczej, ja mogą dokładnie podać tytuł, to były problemy planowania i polityki społeczno-gospodarczej. A dlaczego ja to zapamiętałem, bo ja już miałem skończoną pracę doktorską i jak czytałem tą książkę, to chciałem tą pracę zmieniać, jeszcze raz ją napisać, ale to jest taki szczegół powiedzmy, może mniej istotny. Też z profesorem ... rozmawialiśmy, czy pamięta pan zespół redakcyjny wtedy. Ja przeczytałem na wszelki wypadek, bo to jest taki zespół, gdzie był prof. ..., Domański, Gajczuk, Jagielski, oczywiście Pajetka profesor, Rachwański, Rajkiewicz, Rączkowski i Szczepański. To gwoli takiej pamięci historycznej panie profesorze, ale najważniejsze chyba z mojego punktu widzenia jest to, że pan był dwukrotnie sekretarzem generalnym polskiego towarzystwa, ja miałem zaszczyt być tylko raz. To jest jedna z ważnych ról, był pan wiceprzewodniczącym, wiceprezesem również, o ile pamiętam, był pan wielokrotnie też w radzie naukowej, również na eksponowanych stanowiskach, czyli tych ról w PTE było dosyć sporo i były one różne, czyli spokojnie możemy powiedzieć panie profesorze, jest pan naszym profesorem. Dziękując jeszcze raz chciałem życzyć dużo, dużo zdrowia i coraz więcej młodości, bo wchodzi pan po 80-tce w ten wiek, to co rok pan jest młodszy. Życzę wobec tego, żeby również ten dobry nastrój i panu, i pani małżonce przyświecał. A to zdjęcie, które tutaj przyniosłem na pamiątkę, pokazuje jaki był podział ról w małżeństwie. Otóż, najwyraźniej widać, że pan profesor ma

pozycję zasadniczą, a pani ... proszę uprzejmie, pisze i notuje.

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Dziękuję bardzo. Proszę państwa pan prof. Baka w swoim wystąpieniu skrupulatnie odnotował listę doktorantów pana prof. Aleksandra Łukaszewicza i teraz z największą przyjemnością zapowiadam wystąpienie właśnie jednego z doktorantów pana profesora, pan dr Leszek Juchniewicz bardzo proszę.

Pan dr Leszek Juchniewicz

... szanowni państwo. Ja z pewną nieśmiałością stoję w obliczu mojego profesora i głos zabieram, tym bardziej, że towarzyszy mi audytorium moich autorytetów, profesorów, wykładowców, u których zdawałem egzaminy, czasami u których zawałałem egzaminy. Przychodzi mi mówić z pewnym trudem, byłem magistrantem, magistrem, doktorantem pana profesora Łukaszewicza i pewnie na niwie naukowej jestem jego niespełnioną nadzieją z racji zaniechania dalszej drogi naukowej, bowiem wybrałem praktyką gospodarczą, realizowałem politykę gospodarczą w praktyce, przez kilkanaście lat w służbie publicznej, tak jak pan premier Kołodko i myślę, że na tej niwie nie przyniosłem panu profesorowi żadnego wstydu, a wręcz odwrotnie zawsze z dumą mówiłem i podkreślałem, że jestem pańskim wychowankiem. Pamiętam, tradycyjne spotkania katedry, jeszcze planowania i polityki gospodarczej, które odbywały się w poniedziałki o godz. 17.00 gdzie były dyskutowane wszystkie najistotniejsze problemy, oceniane doktoraty, prace habilitacyjne. Pamiętam z jakim Zaszę

napięciem czekaliśmy na komentarz pana profesora Łukaszewicza. Nieważne było jakimi opiniami myśmy się wzajemnie wymieniali i zarzucali, było ważne jak to nasz szef podsumuje, a jego komentarz miał swoją wartość tego słowa się właśnie nauczyłem m.in. od pana profesora. Dziś chciałem podziękować panu profesorowi za lata współpracy, za ukierunkowanie mojej skromny osoby. Dziękuję bardzo, że miałem okazję z panem współpracować. Nie wiem czy państwo znacie taki kultowy film Stowarzyszenie umarłych poetów. On kończy się dość taką patetyczną sceną, gdy uczniowie w dowód uznania dla swojego nauczyciela, którego właśnie wyrzucono ze szkoły, wchodzą na stoły i mówią kapitanie, mój kapitanie. Ja ze względu na audytorium na stół nie wejda, ale powiem profesorze, mój profesorze, proszę mi tak pozwolić mówić i tak myśleć o panu. Dziękuję za uwagę. (oklaski)

Pani prof. dr hab. Elżbieta Maczyńska

Bardzo dziękuję. Proszę państwa i teraz chciałbym poprosić panią prof. Wandę Łukaszewicz o wystąpienie.

Pani prof. Wanda Łukaszewicz

Dziękuję. Chciałam powiedzieć, że jestem zaskoczona wywołaniem do tablicy, zupełnie nieprzygotowana na tę sytuację i może dlatego zacznę od czegoś zupełnie osobistego. Mianowicie ten gmach, PTE, przyczyniło się do tego, że wyszłam za mąż za Łukaszewicza. A było to tak. Akurat odbywała się bardzo interesująca dyskusja w tej sali, w której niezależnie od siebie uczestniczyliśmy. Po czym ustawiła się bardzo długa kolejka z pierwszego piętra na parter po płaszcze. Ja zbiegłam szybko na dół, nie czekając w kolejce, podeszłam do kolegi i

poprosiłam, żeby mi podał płaszcz. A na schodkach stał Olek. I powiedział, o, nieładnie. Ja na to pokazałam mu język. Na to usłyszałam, że to należy mi się kawa. I od tej kawy się zaczęło. Proszę państwa, przyznam, że ponad 50 lat jesteśmy razem i ani chwili nie żałuję. Jestem bardzo dumna ze swojego męża i bardzo wdzięczna wszystkim tu obecnym za ciepłe słowa, za szacunek, za wspomnienia i więcej już powiedzieć nie mogę. Dziękuję. (oklaski)

Pani prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Proszę państwa. Bardzo dziękuję. Ja mam teraz prośbę w imieniu nas wszystkich do pana profesora, żeby zechciał podpisać książki obecnym. Proszę państwa, za chwilę przenosimy się do sali obok, gdzie symboliczną lampką wina uczcimy Jubilata. Bardzo państwu serdecznie dziękuję i zapraszam na nasze debaty i dyskusję. Dziękuję bardzo. Proszę państwa, jeszcze zanim pan profesor zacznie podpisywać książki, to chciałam zwrócić państwa uwagę, że książkę poddaliśmy recenzjom, bo uznaliśmy, że tematy są tak złożone, kontrowersyjne, że warto poddać to jeszcze obróbce recenzentów. I chciałam w naszym imieniu, pana prof. Jerzego Wilkina i własnym, podziękować bardzo recenzentom: panu prof. Bednarskiemu i panu prof. Michałkowi. Dziękuję też za przybycie. Bardzo dziękujemy i zapraszam państwa teraz do bezpośredniego kontaktu z naszym Jubilatem. Dziękuję bardzo.

Koniec spotkania